Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

Désirée Castillo Gosker
Coördinerend adviseur
Bureau Forum Standaardisatie

Mathieu Paapst,
Coördinerend juridisch adviseur
Bureau Forum Standaardisatie

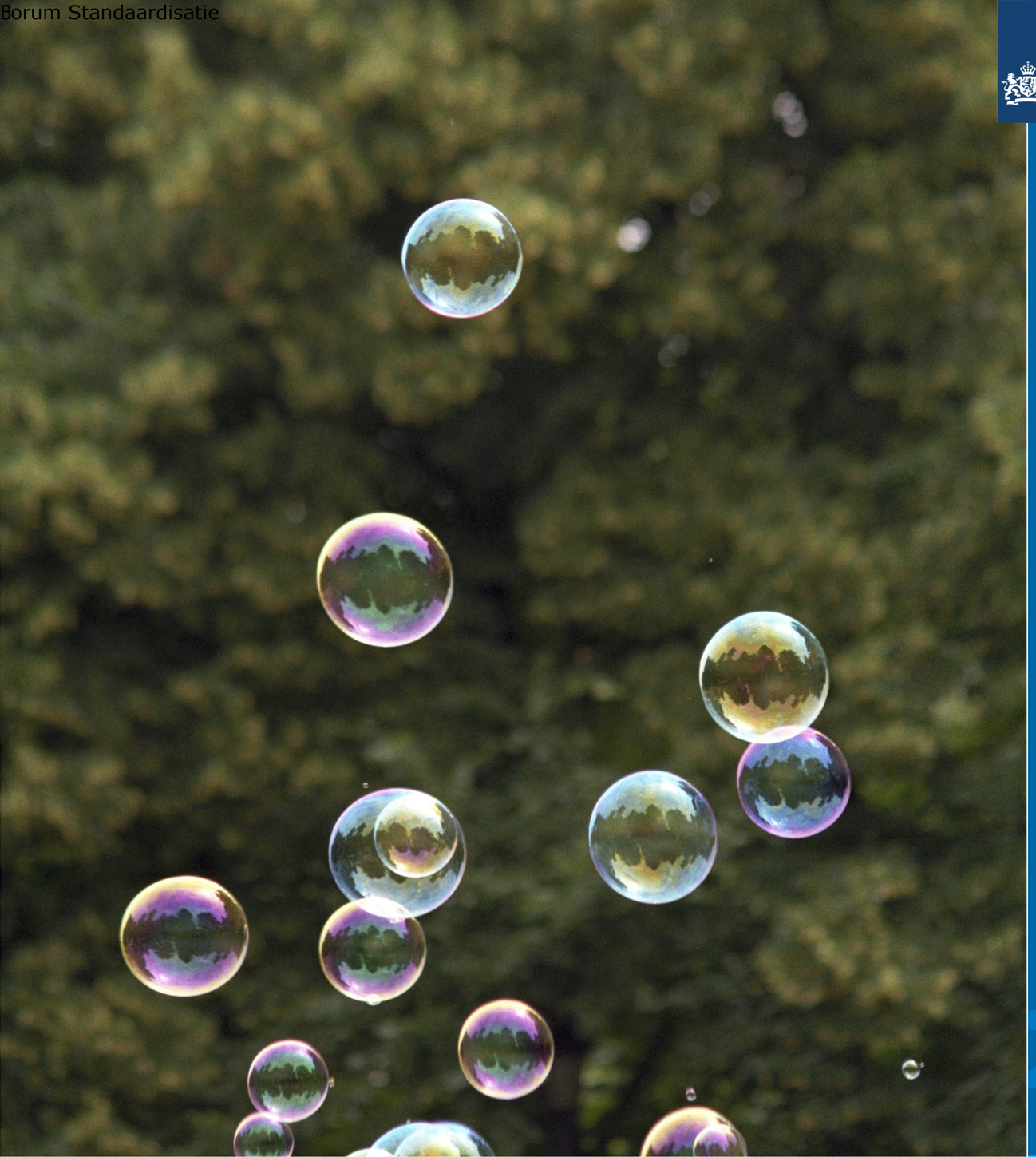

Standaarden?

- Het gebruik van open standaarden is binnen de overheid de norm…

Standaarden?

- Het gebruik van open standaarden is binnen de overheid de norm…
- Standaard, norm, technische specificatie, open specificatie, vrije specificatie, functionele norm, technisch voorschrift, de facto standaardisatie, metastandaardisatie….

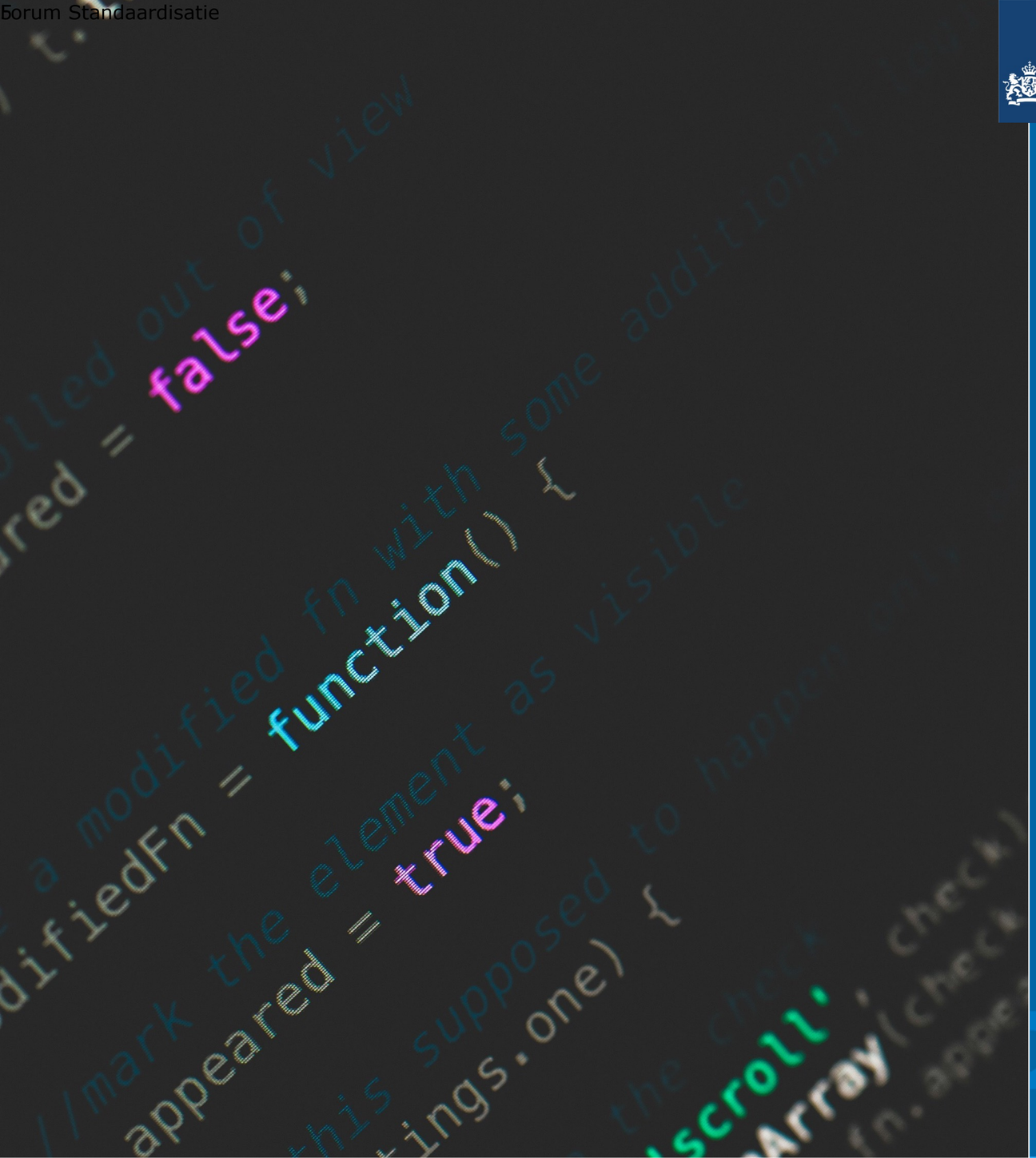

Categorieën

- Bedrijfsprocessen
- Semantisch
- Technisch

Wanneer “Open” ?

- De standaard is gepubliceerd, en over het specificatiedocument kan vrijelijke of tegen een nominale bijdrage worden beschikt.

Wanneer “Open” ?

- De standaard is gepubliceerd, en over het specificatiedocument kan vrijelijke of tegen een nominale bijdrage worden beschikt.
- Geen beperkingen omtrent hergebruik door publieke of private partijen.

Wanneer “Open” ?

- De standaard is gepubliceerd, en over het specificatiedocument kan vrijelijke of tegen een nominale bijdrage worden beschikt.
- Geen beperkingen omtrent hergebruik door publieke of private partijen.
- Indien octrooi, dan onherroepelijk vrij van licentiegelden.

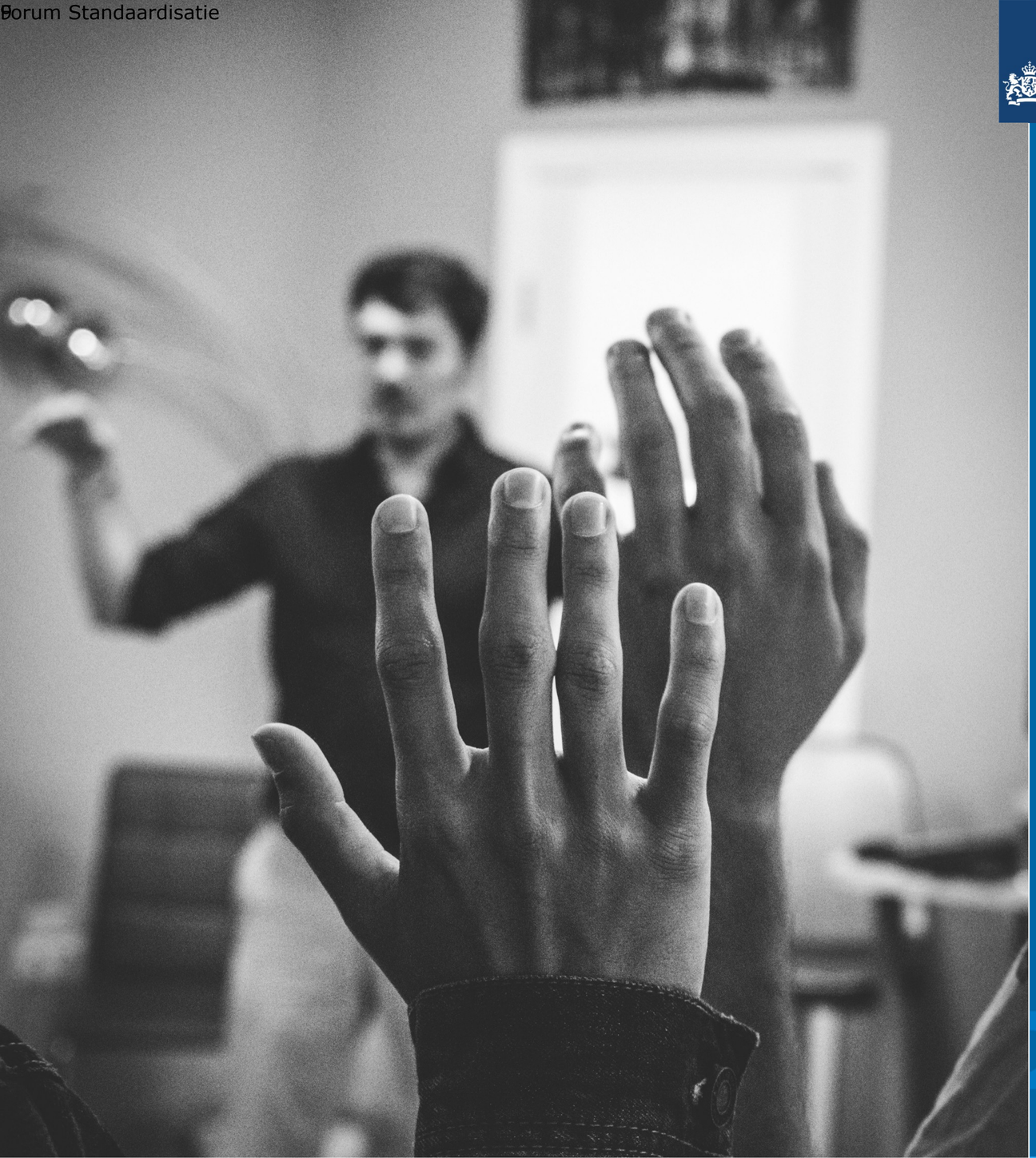

Wanneer “Open”?

Goedkeuring en handhaving wordt gedaan door een non-profit instelling, waarbij de besluitvormingsprocedure open en voor alle belanghebbende partijen toegankelijk is.

Doelstellingen van beleid

- Gebruik open standaarden om de uitwisseling van informatie en gegevens en de interoperabiliteit van systemen te waarborgen.
- Open standaarden verminderen de afhankelijkheid van ICT leveranciers

Pas toe of Leg Uit Lijst

- Forum Standaardisatie (via OBDO): Lijst met relevante open standaarden, toepassingsgebieden en doelgroepen.
- Uitvoerige toetsingsprocedure.
- Overheidsorganisaties hebben zichzelf gebonden aan de afspraak om gebruik te maken van deze lijst.

Pas Toe:

- Kies in de voorbereidende fase van een ICT gerelateerd inkooptraject (>50K) voor een of meerdere van de relevante standaarden uit de lijst, en neem deze in het PvE op als functioneel vereiste of als technische specificatie.
- Tip: gebruik de beslisboom!

Leg Uit:

- Naar verwachting onvoldoende aanbod.
- Naar verwachting onvoldoende veilig.
- Andere redenen van bijzonder gewicht.
- Argumentatie benoemen in het inkoopdossier

t verantwoording over de toepassing van open standaarden in onderstaande tabellen.

eft Logius invulling aan het geldende ‘pas toe of leg uit’-beleid van de Nederlandse

Inhoud jaarverslag

› Ga terug naar het overzich

ene bedrijfsvoering

g	Relevante open standaard	Toegepast	Toelichting
amen	DNSSEC (ondertekening/ domeinnaambeveiliging)	Ja	
	DNSSEC (ondertekening/ domeinnaambeveiliging)	Ja	
	IPv4&IPv6 (internetadressen)	Ja	
	TLS	Ja	
	OWMS (overheids-metadata)	Ja	
	PDF/A en PDF 1.7 (publicatie-documentformaten)	Ja	
	Digitoegankelijk (EN 301 549 met WCAG 2.0)	Ja	
iebeveiliging	NEN-ISO/IEC 27001&27002 (informatiebeveiliging)	Ja	
l Services	IPv4&IPv6 (internetadressen)	Ja	
omatisering/	DKIM (ondertekening/emailauthenticatie)	Ja	
	SPF (publicatie/emailauthenticatie)	Ja	
	DNSSEC (ondertekening/ domeinnaambeveiliging)	Nee	Hiervoor is een adoptieverzoek bij SSC-ICT neergelegd.
	STARTTLS en DANE (Beveiligd mailverkeer)	Nee	STARTTLS is toegepast, voor DANE is een adoptieverzoek bij SSC-IC

Schermafbeelding

Handhaving?

- Over de mate van naleving (van Pas Toe en/of Leg Uit) wordt in het jaarverslag bij de informatie over de bedrijfsvoering verantwoording afgelegd.
- Signalerende rol voor rekenkamers en auditdiensten.
- Aangevuld met “lichte” instrumenten zoals monitoring en ranking.

Wettelijk verplichte standaarden

- Sommige standaarden op de PToLU lijst zijn tevens wettelijk verplicht:
  - Digitoegankelijk
  - Https/HSTS.

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

De toepassing van de open standaarden
op de ‘pas toe of leg uit’- lijst is dus verplicht voor
de meeste overheidsorganisaties.

Maar gebeurt dit ook?

Hoe staat het met het gebruik in de praktijk?

Monitor Open Standaarden

Jaarlijks onderzoek naar

Het gebruik van alle standaarden op de ‘pas toe of leg uit’-lijst.

Hoe meten we dit?

1. Aanbestedingen & jaarverslagen
2. Overheidsbrede voorzieningen
3. Overig gebruik, waaronder de laatste halfjaarlijkse IV meting

Monitor OPEN Standaarden

OPEN STANDAARDEN IN AANBESTEDINGEN

HOOFDLIJNEN EN CONCLUSIES

goed nieuws

69 aanbestedingen onderzocht

813x relevante standaarden

408 gevraagd

=50% de helft!

Diversiteit in aanbestedingen

26% een kwart

van de organisaties **perfect** of **op weg** naar perfect

Positief beeld

35 landelijke **voorzieningen**

b.v.: DigiD, Mijnoverheid.nl, Basisregistratie personen

Inkoop lijkt te professionaliseren

clou

2022: Meer dan helft aanbesteedde applicaties **in de cloud**

Veel voordelen, ook risico's!

Data en toegang in handen van derden!

slecht nieuws

Aanbestedingen

gaat **heel langzaam** de goede kant op

pas in 2046

op 100%

Diversiteit

in aanbestedingen

26% een kwart

blijft duidelijk **achter!**

Zorgelijk

wettelijk verplicht!

Standaarden **digitoegankelijkheid**

Uitvraag 2022 lager dan 2021

In 1/3 van de gevallen niet uitgevraagd!

5050

Standaarden **veiligheid (!)**

50% wel **50% niet!**

Standaarden **gegevens-uitwisseling Rijksoverheid**

Maar in **30%** uitgevraagd!

overig

2013 3,7

Aantal relevante standaarden per aanbesteding **neemt toe**

2022 11,8

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

Laten we de focus leggen op de informatieveiligheidsstandaarden...

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

Waarom informatieveiligheidsstandaarden? (1)

Geachte heer/mevrouw

Er staat een belangrijk document voor uw belastingteruggave klaar in uw berichtenbox. Log in voor details.

Scan de onderstaande QR code om het bericht te bekijken.

Met vriendelijke groet,

MijnOverheid

Technisch onderhoud Berichtenbox app

Vanwege technisch onderhoud is het momenteel niet mogelijk on het bericht via de Berichtenbox direct te lezen. Bekijk het bericht daarom direct via uw webbrowser.

Dit is een automatisch gegenereerd bericht. Een reactie op dit bericht zal niet worden gelezen of beantwoord.

MijnOverheid stuurt normaliter geen meldingen met een link naar de website. Dit is om te voorkomen dat u met valse e-mails naar een namaak-website wordt geleid (zogenaamde phishing). Neem daarom het

Lek maakte het mogelijk om te e-mailen naam van Rijksoverheid en RIVM

pril 2020 14:55
tste update: 03 april 2020 17:49

44 NUjij-reacties

iminelen en anderen kwaadwillenden konden door niet go gestelde instellingen e-mailen uit naam van de Rijksoverhe ksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), bevest oordvoerders van beide organisaties vrijdag na berichtgevi *L Nieuws*.

rtlnieuws

Nieuws Economie Sport Entertainment Tech Lifestyle EditieNL Uitzending

Nieuwe oplichtingstruc

Opgepast: cybercriminelen misbruiken energietoeslag om rekeningen te plunderen

Aangepast: 30 augustus 2022 14:18

Cybercriminelen hebben een nieuwe truc gevonden om bankrekeningen te plunderen: ze versturen nepberichten waarin staat dat je energietoeslag kunt aanvragen. Er zijn al vele honderden mensen in de oplichting getrapt.

Feedback

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

1. Waarom informatieveiligheidsstandaarden (2)

woensdag 9 september 2020

Stel: je wilt een nieuw kentekenbewijs aanvragen. Op internet kom je terecht op rdwservice.nl. De site is uitgevoerd in karakteristiek 'RDW-rood' en laat het kenmerkende veertje zien, dat ook de RDW in haar huisstijl voert. Geen vuiltje aan de lucht, toch? Je betaalt € 19,95 voor

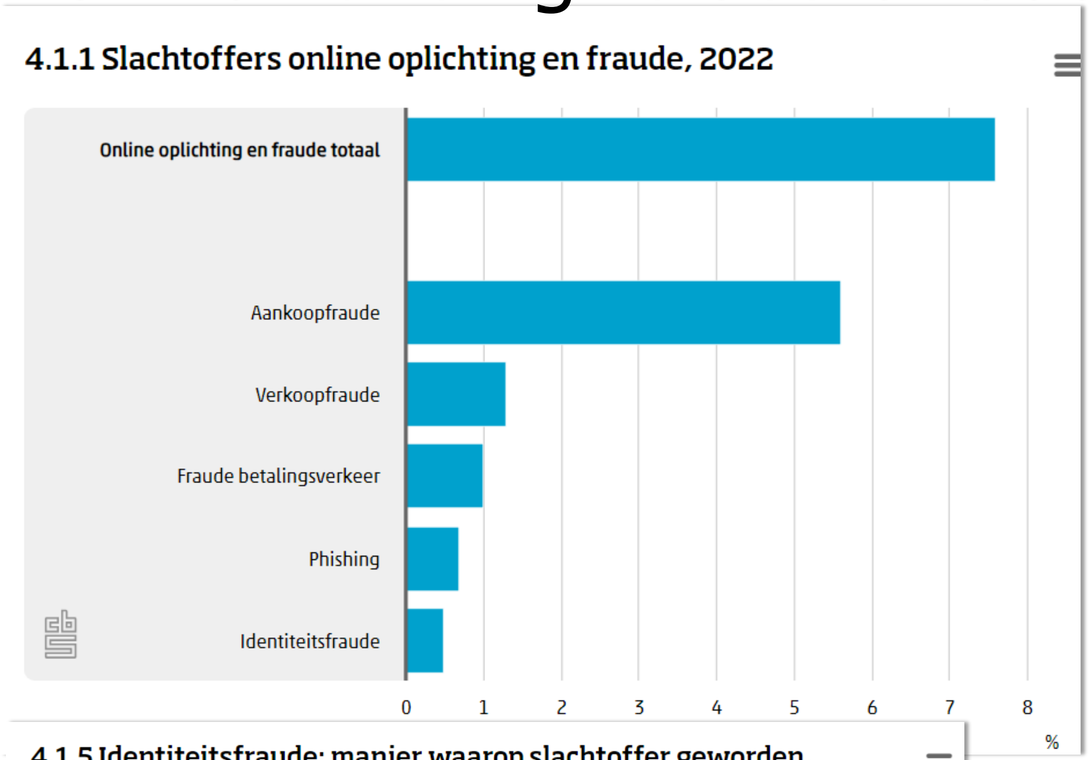

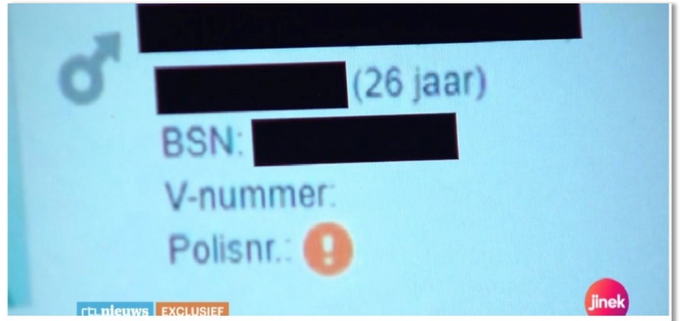

GGD case toont aan: let op je domeinnamen

Gepubliceerd op 27 jan. 2021

Michiel Henneke
29 november SIDN Connect: events.sidn.nl I Marketing I Internet I Sp...
+ Volgen

Daniel Verlaan komt regelmatig met scoops over cybersecurity. Ook maandag weer over de GGD. Opvallend detail dat ter sprake kwam in de uitzending van Jinek: het gebruik van oude GGD-domeinnamen om je als GGD'er voor te doen. Voor hem - en zijn hoofdredactie - een stap te ver. Voor echte cybercriminelen niet.

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

3. IV-Meting – E-mail

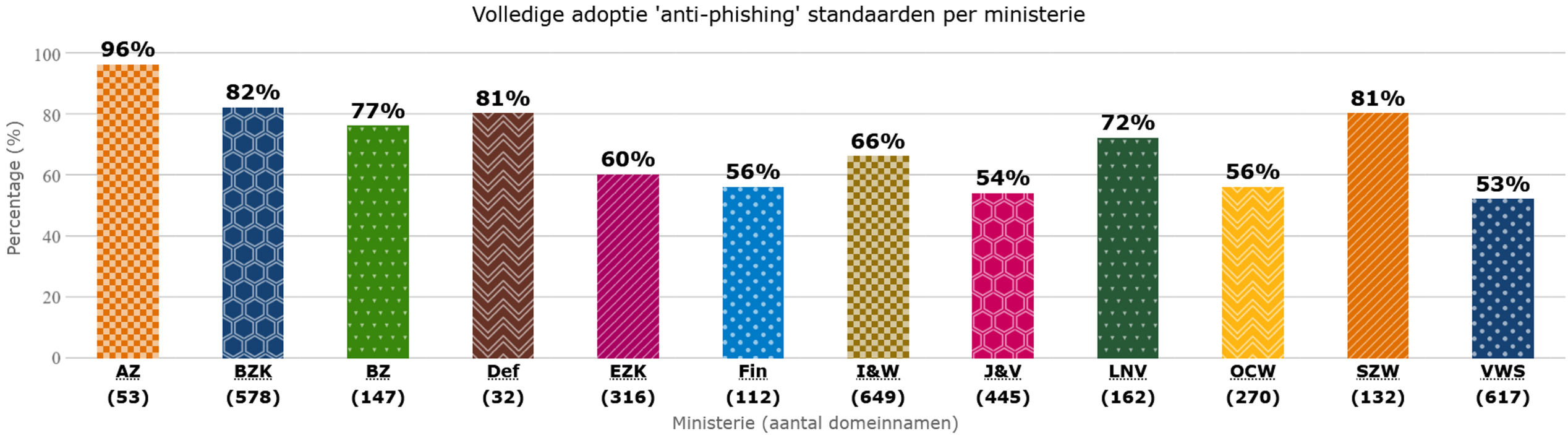

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

3. IV-Meting – Websites

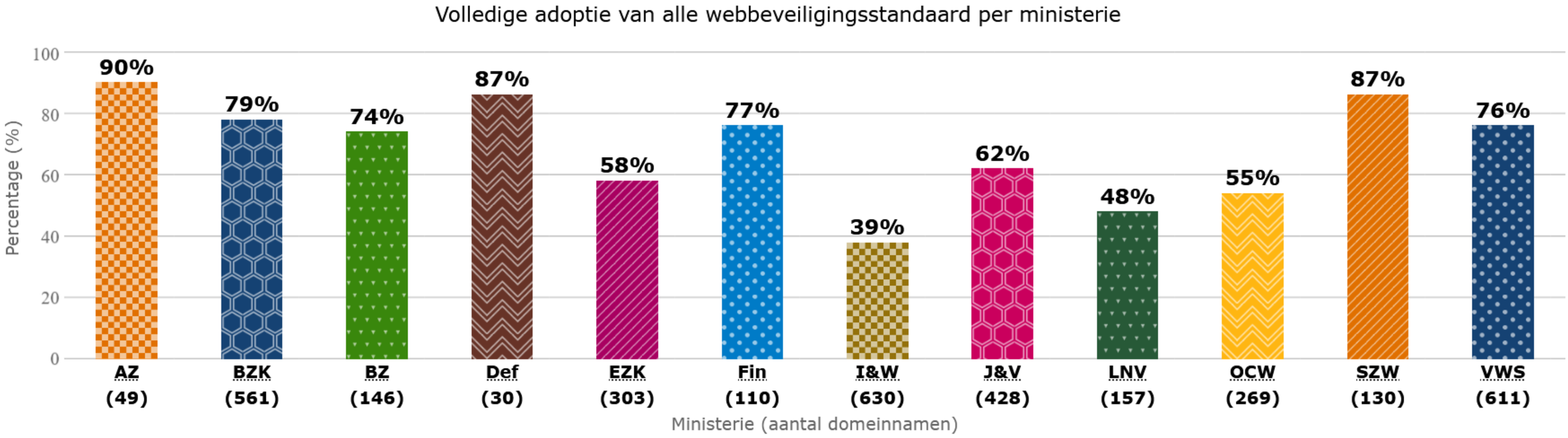

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

Terug naar de monitor en voldoen Aan Relevante Open Standaarden (VAROS)

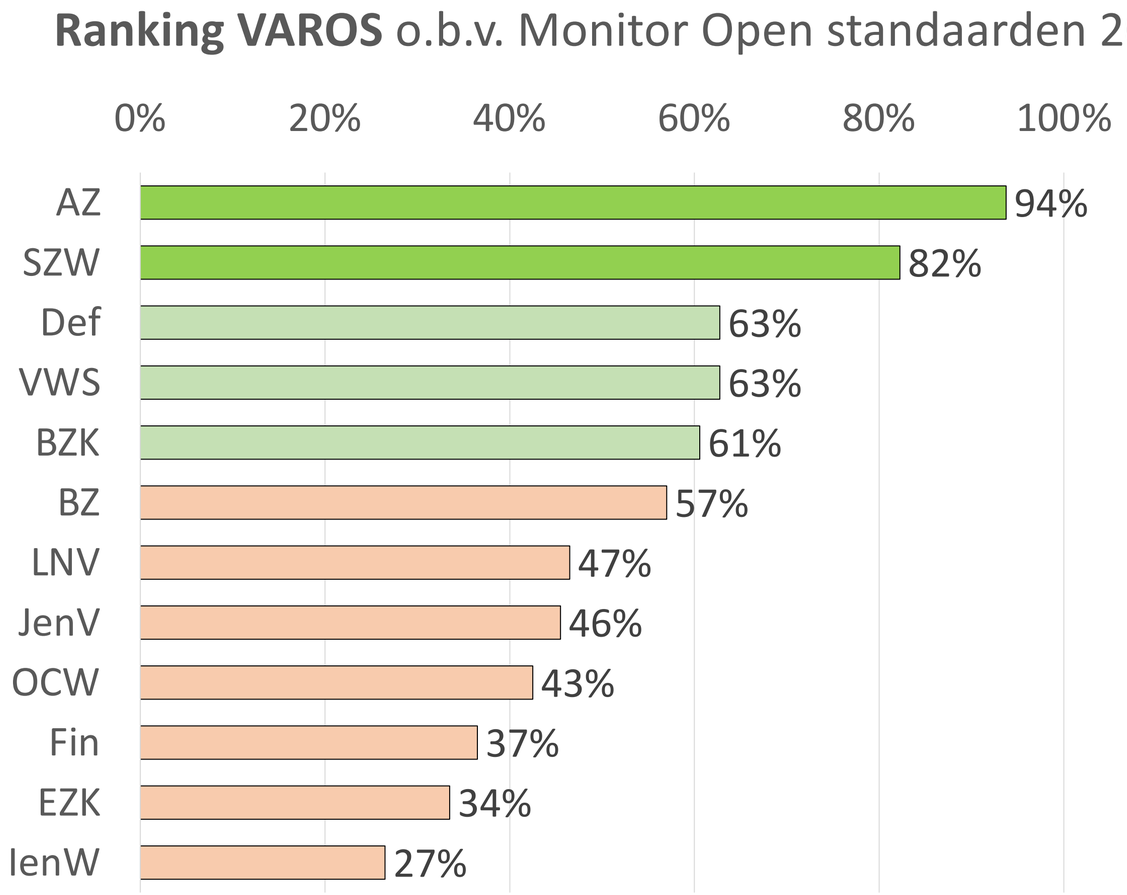

Verbeteren, hoe dan?

I **CIO Rijk en CIO en CISO’s van de koepelorganisaties**. Komt uw organisatie voor in de Monitor of de IV-meting?

II Kunt u toezien op aandacht voor open standaarden in reeds bestaande kaders? U kunt gebruik maken van de Beslisboom Open Standaarden en Internet.nl

III Kunt u toezien op uitleg in het jaarverslag, met name als uw organisatie onderwerp is geweest van onderzoek in de Monitor Open Standaarden?

IV Kunt u zich inzetten voor domeinnaamregie?

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

Is een standaard relevant dan is er ongeveer 50 % kans dat de standaard wordt gevraagd in een aanbesteding.

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

4. Verbeteren. Hoe dan?

Internet.nl

IS YOUR INTERNET UP TO DATE?

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken

4. Verbeteren. Hoe dan?

Ministerie van EZK

Ministerie van SZW

Ministerie van Financiën

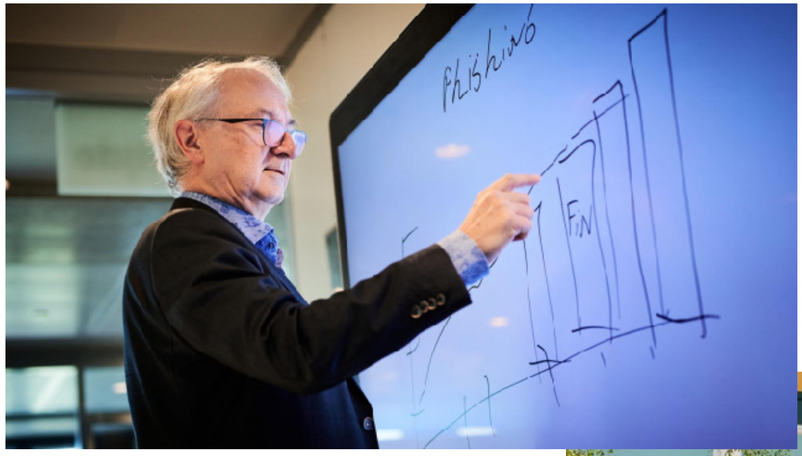

Ministerie van BZK

Ministerie van VWS

Meer praktijk verhalen zie https://www.forumstandaardisatie.nl/taxonomy/term/369

Forum Standaardisatie

Standaard Samenwerken